

Pärnu Kunstide Kool

Muusika õppetooli kandleõpetuse õppekava

Sisukord

Pärnu Kunstide Kool Muusika õppetooli kandleõpetuse õppekava.....	1
1. Õppekava lühikirjeldus	2
2. Üldosa.....	2
2.1. Õppe eesmärgid.....	2
2.2. Õpiväljundid	3
2.3. Õppekorraldus ning õppe ja kasvatustöö alused.....	3
2.4. Hindamine ja tingimused õppeastmete lõpetamiseks	3
2.5. Õppe kestus	4
2.6. Õppekavale sisenemiseks vajalikud eelpädevused	5
3. Ainekava.....	5
3.1. Algastme õppesisu.....	5
3.2. Keskastme õppesisu	6
3.3. Edasijõudnute astme õppesisu.....	7

1. Õppekava lühikirjeldus

- 1.1. Pärnu Kunstide Koolis on viis õppetooli: kunst, käsitöö, muusika, tants ja teater.
- 1.2. Pärnu Kunstide Kooli muusika õppetooli kandleõpetuse õppekava on dokument, mille alusel toimub järjepidev ja süsteemne õppetöö.
- 1.3. Huvikooli seaduse, Huviharidusstandardi ja kooli põhimääruse alusel.
- 1.4. Õppekava koosneb üldosast ja ainekavast.
- 1.5. Õppekavaga sätestatakse:
 - 1.5.1. õppe eesmärgid,
 - 1.5.2. õpiväljundid,
 - 1.5.3. õppetöö korraldus,
 - 1.5.4. õppeastmed, nende ajaline kestus ja maht,
 - 1.5.5. nõuded hindamisele ja õppe-etappide lõpetamise kohta,
 - 1.5.6. õppekavale sisenemiseks vajalikud eelpädevused.

2. Üldosa

2.1. Õppe eesmärgid

- 2.1.1. Tutvustada kultuuritraditsioone, toetada rahvusliku ja paikkondliku identiteedi kujunemist, rahvuskultuuri säilimist ja järjepidevust.
- 2.1.2. Arendada ja süvendada kultuuriteadlikkust, kriitilist mõtlemist, analüüsivõimet ja probleemide lahendamise oskust.
- 2.1.3. Toetada noorte vaimset, emotsionaalset ja sotsiaalset arengut.
- 2.1.4. Pakkuda noortele eneseväljenduse kogemise rõõmu, eduelamust ja tunnustust.
- 2.1.5. Luua tingimused noorte muusikaalaste teadmiste, oskuste, hoiakute, võimete ja esinemisjulguse arenguks.
- 2.1.6. Luua võimalused kandlemängu põhialuste omandamiseks ja professionaalseks õppeks vajaliku eelhariduse omandamiseks.
- 2.1.7. Anda muusikaline eelharidus arvestades õpilaste individuaalseid võimeid.
- 2.1.8. Toetada õppimise motivatsiooni ja loovuse arengut.
- 2.1.9. Suunata noori oma loometegevust eesmärgistama, kavandama ja ellu viima.
- 2.1.10. Arendada iseseisva töö oskust, muusikalist maitset ja analüüsisioskust.
- 2.1.11. Toetada noorte muusikaalase isikupärase väljendusstiili kujunemist.

- 2.1.12. Arendada rütmitunget, astmetaju, muusikalist mälu, fraseerimist.
- 2.1.13. Õpetada muusikaalaseid teoreetilisi teadmisi
- 2.1.14. Arendada koosmusitseerimise ja improviseerimisoskusi.
- 2.1.15. Teha koostööd üldhariduskoolidega. Korraldada põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava toetavaid kursusi, koolitusi ja tegevusi.

2.2. Õpiväljundid

- 2.2.1. Mõtleb loovalt, väärtustab kultuuri, sh pärandkultuuri.
- 2.2.2. Märkab kultuuride mitmekesisust, aktsepteerib erinevaid kultuurinähtusi ja oskab neid hinnata.
- 2.2.3. Orienteerub Eesti ja maailma muusikaajaloos ja tänapäeva muusikakultuuris, valdab erialaseid mõisteid, muusika põhitõdesid.
- 2.2.4. Tunnetab ja arendab oma loomingulisi võimeid.
- 2.2.5. Esineb laval julgelt, tunnetab ja mõistab oma isiksuse eripära, arendades oma emotsionaalseid ja kommunikatiivseid oskusi.
- 2.2.6. Tunneb loomeprotsessi etappe ideest teostuseni ja oskab neid rakendada.
- 2.2.7. Kasutab erinevaid väljendusvahendeid oma loomeprotsessis.

2.3. Õppekorraldus ning õppe ja kasvatustöö alused

- 2.3.1. Õppetöö jaguneb algastmeks, keskastmeks ja edasijõudnute astmeks.
- 2.3.2. Kasutatavad õppetöö vormid on: teoreetilised ja praktilised õppetöö tunnid, kontsertidel esinemine, kontsertide külastamine, iseseisev töö, õppekursioon, lahtine tund, konkurss, töötuba, õppelaager jne.
- 2.3.3. Õppeaja kestus õppeastmetes on individuaalne ja astme lõpetamise eelduseks on vastava õppesisu omandamine.
- 2.3.4. Põhikooli ja gümnaasiumi riiklikku õppekava toetavate kursuste, koolituste ja tegevuste õppekord ja -sisu töötatakse välja koostöös üldhariduskoolidega.

2.4. Hindamine ja tingimused õppeastmete lõpetamiseks

- 2.4.1. Algaste:
- 2.4.2. õpilasele antakse jooksvalt sõnalist tagasisidet ja hindeid 5 palli süsteemis;
- 2.4.3. igal õppeaastal antakse õpilasele I ja II poolaasta lõpus tunnistus;
- 2.4.4. astme lõpetamiseks esineb õpilane kontserdil õpetaja poolt koostatud kavaga, mis sisaldab 3 erineva iseloomuga palaga, millest üks on soovitatavalt

polüfoonia; saab tunnistuse läbitud programmi omandamise kohta ja võib jätkata õpinguid keskastmes.

2.4.5. Keskaste:

2.4.6. õpilasele antakse jooksvalt sõnalist tagasisidet ja hindeid 5 palli süsteemis;

2.4.7. igal õppeaastal antakse õpilasele I ja II poolaasta lõpus tunnistus;

2.4.8. astme lõpetamiseks sooritab õpilane tehnilise arvestuse ja esineb kontsertidel 4 erineva iseloomuga palaga (tehniline, polüfoonia, soovitatav suurvorm ja pala vabal valikul); ta saab tunnistuse läbitud programmi omandamise ja võib jätkata õpinguid edasijõudnute astmes.

2.4.9. Edasijõudnute aste:

2.4.10. õpilasele antakse jooksvalt sõnalist tagasisidet ja hindeid 5 palli süsteemis;

2.4.11. igal õppeaastal antakse õpilasele I ja II poolaasta lõpus tunnistus;

2.4.12. Edasijõudnute astmes saab õpilane pidevalt sõnalist tagasisidet. Hindeline tunnistus antakse 2 korda aastas. Hindamine toimub 5 palli süsteemis. Õpilasel on olemas valmis esinemiskava, ta võtab võimaluse korral osa väiksematest festivalidest ja konkurssidest. Kooli lõpetamisel saab õpilane tunnistuse.

2.5. Õppe kestus

2.5.1. Õppeastmed jagunevad õppeaastateks.

2.5.2. Õppimise kestus õppeastmes kujuneb vastavalt õpilase võimetele;

2.5.3. Ühe õppeaasta kestus on 35 õppenädalat.

2.5.4. Ühe õppetunni kestus on 45 min, mis võib olla jaotatud kahele korrale nädalas.

2.5.5. Õppeastmed, tundide arv nädalas:

Õppeaste	Tundide arv nädalas	Õppe kestus aastates
Algaste	1-1,5 tundi jagatuna kahele korrale	4
Keskaste	1-1,5 tund	4
Edasijõudnute aste	1-1,5tund	4

Soovi korral võib õpilane nädalas osaleda ühes solfedžotunnis, ansambelitunnis.

2.6. Õppekavale sisenemiseks vajalikud eelpädevused

2.6.1. Laulu esitamine.

2.6.2. Kuulmis-, mälu- ja rütmiharjutuste järeletegemine.

3. Ainekava

3.1. Algastme õppesisu

- Tutvumine pilliga, tema mängu võimalustega, õige pilli asend, õige istumisasend. Algastme lõpuks on õpilane võimeline ise kannelt häälestama.
- Muusika elementaarsete kuuldekujutusprotsesside esmane formeerimine, muusika kui kunsti tutvustamine.
- Heli - selle pikkus, kõrgus, tugevus, tämber.
- Muusikaline helirida, noodikiri, noodimärgi elemendid. Helirea põhiastmed, alteratsioonimärgid, paus, rütm, tempo dünaamika.
- tehniline arendamine – striihi mõiste ja 3 mängustiili; Do, Sol, Fa, Re ja Si-b mažoori heliredelid ja la, mi ning re minoorid kahes oktaavis, esimeses ja teises kiiruses. Eelpoolnimetatud helistike kolmkõlad ja akordid pööretega (legaatos ja staccatos);
- Järgnevuste mängimine T-> S->D->T eelpoolnimetatud helistikes.
- Etüüdid. Valida vastavatest kogumikest arendavaid harjutusi arvestades õpilase suutlikkust.

Tasemenäited:

- H.Lemmik
- A.Šafran
- V.Kotov
- H.Wohlfahrt
- N.Dauge
- A-Zilimkis 35,36
- R.Schwalm

3.1.2. Palad

Tutvutakse nii homofooniliste kui ka polüfooniliste paladega kandleõpetuse kogumikust, arvestades õpilase suutlikkusega.

Tasemenäited (homofoonilised):

- M.Lalinov - Gruusia tants
- K.Sorokin - Pala
- J.S.Bach - Menuett
- L.Keršner - Väikemees
- A.Rubbach - Linnud metsas
- L.Mozart - Torupill
- A.Rowley - Päkapikkude maal

Tasemenäited (polüfoonilised):

- Eesti rv. - Oh, mina väike mehikene
- K.Akimov - Õhtul
- G.Fr.Händel - Saraband
- A.Gretšanikov - Nii kaunis hommik

Iga õppeaasta jooksul õpitakse 4-5 erineva tehnikaga etüüdi ning 4-5 erineva iseloomuga pala, millest vähemalt 1 on polüfooniline. Igal õppeaastal esinetakse vähemalt 2 korda kokku 4 palaga I ja II poolaasta kontserditel ja võimalusel ka Kunstide Maja suurkontsertidel.

3.1.3. Pädevused, mida õpilane saavutab:

- Do, Sol, Fa, Re ja Si-b mažoori heliredelid ja la, mi ning re minoorid, kolmkõlad, akordid I ja II kiirusel (sooritama arvestuse)
- tasemeeksamil-kontserdil (üleminek edasijõudnute astmesse) esinema 3 erineva iseloomuga palaga (Üks soovitatavalt polüfoonia)

3.2. Keskastme õppesisu

- Muusikalise kuuldekujutluse arendamine, emotsionaalse vastuvõtukujundamine. Rütmika, muusikalise kuulmise (meloodia ja harmoonia), muusikalise mälu ja kujutlusvõime areng.
- Muusikaline intervall kui kahe heli vaheline suhe. Tempo kui liikumise kiirus, dünaamika. Noodikirja erimärgid.
- Meloodia kui muusikalise väljenduse põhivahend.
- Mängutehnika arendamine, lisada arpedžod. Koordinatsiooni arendamine erinevate rütmide kaudu.
- Muusikaline vorm, fraas, periood, lause, fraseerimine, polüfoonia arendamine. Suurvormi mõiste. Harmoonilise saate edasine mitmekesistamine erinevate harmooniliste akordidega vastavalt palade pakutavatele võimalustele.

- Tehnilised nõuded : Do-la, Sol-mi, Fa-re, Re-si, Sib-sol, La-Fa#, Mib-do, Mido#, Lab-fa I ja II kiiruses, kolmkõlad ja akordid, arendada arpedžomängu võtet

3.2.1. Etüüdid: 5-6 etüüdi aastas

Tasemenäited:

- C.Czerny - Etüüdid op. 599 (15,21,24,53)
- L.Schytte - Etüüdid op. 160 nr. 15
- J.Kepitis - Etüüd nr. 48
- L.Garuta - Etüüd nr. 47

3.2.2.Palad: 5-6 pala aastas

Tasemenäited:

- L.van Beethoven – Koopaorav
- J.Pakri - Idamaine tants
- A.Hasselmann - Vokk
- Soome rv. - Taevas on sinine
- Eesti rv. - Pille polka

3.2.2. Polüfoonilise iseloomuga palad: 3-4 pala aastas

Tasemenäited:

- J.Pachelbel - Saraband
- G.Fr.Händel - Saraband
- S.Pavljutšenko- Fugetta
- J.S.Bach - Polonees
- D.Scarlatti - Larghetto

3.2.3. Suurvorm : tutvuda suurvormiga ja kogu õppeaja vältel mängida 2-3 kergemat sonatiini

Tasemenäited:

- J.Berkovitš - Sonatiin C-duur I osa
- C.M.Weber - Sonatiin 4-le käele
- N.Rahov - Sonatiin d-moll
- C.Gurlitt - Sonatiin C-duur op. 214 nr.1

Igal õppeaastal esineda vähemalt nelja palaga I ja II poolaasta kontsertidel ja üksikute paladega Kunstide Maja suurkantertidel.

3.3. Edasijõudnute astme õppesisu

- Muusikalise arengu üldise taseme tõstmine. Muusika esitamise harjumuste kujundamine. Ansambliilise koosmängu arendamine, lehest lugemine. Kõige õpitu

viimistlemine ja süvendamine. Omandada pideva repertuaari vaba ja ilmekas mängimine. Oskus saata mõnda instrumenti või lauljat nii noodimaterjali abil kui harmoonia järgi improvisatsioonilise tunnetuse abil.

- Muusikapalade analüüsimise oskuse arendamine, suurvormid. Harmoonilisesaatefaktuuri rikastamine erinevate harmooniliste akordidega.
- Mänguvilumuse arendamine, noodilugemise täiustamine, tehnika täiustamine ja arendamine läbi heliredelite erinevate variantide leidmisega koos õpetaja abiga.
- Tehniliselt mängida heliredeleid II ja III kiiruses – kõik heliredelid, akordid pööretega, arpedžod, D7 pööretega ja >VII7 pööretega..
- Võimalusel tutvuda kromaatilise heliredeliga.

3.3.1. Etüüdid

Tasemenäited:

- T. Hrennikov Etüüd
- V. Kotov Etüüd
- L. Brouver Etüüd
- C. Czerny Etüüd op. 599 nr. 51, 86; op 139 nr. 99

3.3.2. Palad

- A. Männik Jäälilled tsüklist „Aastaring“
- F. Mendelson – Bartholdy Laulu tiivul
- M. Siimer Mängutass
- E. r.v. Küla mull ütleb
- H. Otsa Muinasjutt
- E.r.v. Tiideratas
- J. Jakunina Muistne viis
- E.r.v. Kandlega kiigemäel

3.3.3. Polüfoonilise iseloomuga palad

Tasemenäited:

- J. S. Bach Anglaise
- J. Vanhall Menuett
- E. Fr. Händel Sonatiin
- J. Vanhall Andante cantabile
- Fljarovski Mõtisklus

3.3.4. Suurvormid

Tasemenäited:

- F. Spindler Sonatiin C-duur op 157 nr. 4
- V. Kaminskis Väikesed variatsioonid
- C. Gurlitt Sonatiin C-duur I osa op. 188 nr. 1

Õpilasel on olemas valmis esinemiskava, et esineda kontsertidel või Kunstide Maja üritustel. Õpilane võtab võimaluse korral osa väiksematest festivalidest ja konkurssidest.

KASUTATUD NOODIMATERJAL

- E.Roode - Valik kandlepalu I ja II osa
- P.Bergmann ja R.Kuhi - Kandle noote I-III kl.
- L.Semlek - Mosaiik eesti kandlele I ja II
- L.Semlek - Kummardus eesti kandlele
- L.Semlek - Miniatuurid eesti kandlele